

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

גיטין דף מד.

גבו ממנו את עבדו האם יוצא לחרות, ומה הדין בתבואה לגבי מעשר?

כשנהנה שעי"ז נפטר מחובו	כשהוא מפסיד ולא מרויח כלום	
אם לא יכל לפייס: לא יצא לחרות ¹ אם יכל לפייס: יצא לחרות ²	לא יצא לחרות	גבי עבד
חייב לעשר ³	אין חייב לעשר	גבי תבואה

המוכר בהמה⁴ או עבד לעכו"ם קונסים אותו לפדות גם ביותר משויה, איזה איסור חמור יותר?

בהמה	עבד	
עד עשרה בדמיה - דאין איסורו חמור כל כך ⁵	עד מאה בדמיו - משום שכל יום מפקיעו ממצוות	לשינא קמא
עד מאה בדמיו - משום דהוי מלתא דשכיחא	עד עשרה בדמיו - דהוא מלתא דלא שכיחא	לאיכא דאמרי

גיטין דף מד:

שדה שנטל קוציה וברקניה, או שהוליך לה זבל⁶ או שעשה שם דיר לזבלה בשביעית, מה הדין?

הוליך לה זבל או עשאה דיר	נטל קוציה וברקניה	
לא תזרע למוצאי שביעית	תזרע למוצאי שביעית ⁷	לגבי האב
תזרע למוצאי שביעית	תזרע למוצאי שביעית	לגבי בנו אחרי

¹ הגם שנהנה שעי"ז נפרע החוב, מ"מ הקנס הזה שקנסוהו שיצא העבד לחרות שייך רק היכא שמכר או נתן את העבד מדעתו לגוי, אבל אם נעשה בעל כרחו אפי' שנהנה לא יצא לחרות, ואם ברח מהגוי חוזר ומשתעבד לישראל.

² ולכך הדין שאם מכר עבדו לפרהנג (-מציק) עכו"ם - כדי שעי"ז יפטר מהחובות שהוא תובעם ממנו, יצא לחרות משום שהיה לו לפייסו בדבר אחר ולא בעבד. והחילוק בין כאן לבין לעיל, דלעיל מייירי באופן שהעכו"ם תפס את העבד בעל כרחו, ואילו כאן הוא נתן את העבד לפרהנג כדי להפטר על ידו, ולכן קנסו אותו. [וזוה לפירש"י. והתוס' פירשו, דפרהנג לוקח בעל כרחו אלא שנותן דמים, וכיון שנותן דמים מסתבר שהיה מתפייס גם בדבר אחר].

³ דהיינו שיקח מתבואה שנשארה אצלו ויעשר כנגד התבואה שאנסו אותו. וזאת משום שנהנה שעכשו לא צריך לפרוע יותר את חובו.

⁴ הטעם שקנסו בבהמה, משום שישראל מצווה על שבייתת בהמתו, ואם נתיר לו למכור יבוא להשכיר ולהשאיל או לתת לגוי לנסות את בהמתו בשבת.

⁵ כן הוא לפירש"י, אכן לתוס' השאלה "או דלמא לאו דוקא" הכוונה שאפי' יותר ממאה פעמים קונסים אותו, ומביא ראיה מבהמה שכתוב שקונסים אותו עד י' בדמיה, ולכאורה בודאי שהוא לאו דוקא, דהרי בעבד מצינו שקונסים יותר, ועל כרחך שנקט עשרה וה"ה יותר, א"כ ג"כ בעבד נקט מאה וה"ה ביותר.

⁶ היינו "נטייבה" לפירש"י. אכן התוס' (בד"ה נטייבה) חולקים, דהרי לזבל את השדה הוא רק איסור דרבנן ולא היו קונסים אותה. ולכן הביאו בשם ר"ח ש"נטייבה" פירושו שחרש בה חרישה יתירה - שעשה איסור תורה. אכן גבי "נדיירה" מודים תוס' לפירש"י, והגם שהוא רק איסור דרבנן, מ"מ קנסו בו כי עשה מעשה גדול וחמור וחשוב טפי מאסיפת קוצים.

⁷ כיון שלא עשה איסור דאורייתא אלא רק איסור דרבנן, ולכן לא קנסו בזה. וביארו התוס' (בד"ה שנתקוצה) בשם ר"ח שמיירי בקוצין התלושין בה, אבל המחוברים אסור לתולשן מה"ת - וקנסו בזה.

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

גיטין דף מד:

המוכר עבדו ליהודי אנטוכי, האם יצא לחירות וצריך רבו שני לכתוב לו גט שחרור או לא?

לאנטוכי שבלוד	לפלוגי אנטוכי סתם	לאנטוכי שבאנטוכיא ¹	
לא יצא	לא יצא ²	יצא לחירות	יש לו בית בא"י
לא יצא	יצא לחירות ³	יצא לחירות	יש לו רק אושפיזא

בן בבל שנשא אשה בא"י ויש לה עבדים, ודעתו לחזור עמה ועמהם לחו"ל, מה צדדי האיבעיא?

למ"ד הדין עמו	למ"ד הדין עמה ⁴	
ודאי חשיב כמכירה	דמשועבדים לבעל למלאכתו ⁵	הצד שיצאו לחירות
דלא קנה את גוף העבדים ⁶	דלא חשיב כמכירה	הצד שלא יצאו

המוכר עבדו או שדה אחוזה בשנת היובל עצמה, מה דינה? ומה דין מעות המכירה?

בשדה אחוזה	גבי עבד	
חלה המכירה והמעות של מוכר ⁷	-----	לרב
לא חלה המכירה מעות חוזרים ללוקח	חלה המכירה והמעות של מוכר ⁸	לשמואל

¹ דהיינו שכתבו כך בשטר, וכן כל הלשונות דלהלן מיירי שכתבו כן בשטר.

² דאנו מפרשים שנקרא בשם אנטוכי משום שנוולד באנטוכיא, אבל הוא גר בארץ ישראל.

³ דכיון שאין לו בית בארץ ישראל, אי"כ הפירוש אנטוכי היינו שגר באנטוכיא, והוי מוכר עבדו לחו"ל שיצא לחירות, וכופין את האדון השני לכתוב לו גט שחרור.

⁴ פי', המכנסת נכסי צאן ברזל לבעלה, ועתה נתגרשה, וטוען הוא שרוצה לתת דמים כפי מה שנישומו בכתובה ושישאר הנכסים אצלו, והיא אומרת שרוצה ליטול את כליה. למ"ד הדין עמה - שנוטלת כליה, בזה מסתבר שלא נחשבת כמוכרת את עבדיה לבעלה בן בבל - דהרי אם נתגרשה או נתאלמנה העבדים חוזרים אליה ולא נשארים אצלו או אצל יורשיו, ויתכן שאין לקנוס שיצטרכו לשחרר את העבדים.

⁵ דהיינו שהפירות של העבדים משועבדים לבעל, דהרי משועבדים הם לו לעבודתו נחשבים כאילו הם שלו, וחשיב כאילו מכרה אותם לו ויוצאים לחירות.

⁶ דהגם שהדין עמו, היינו דוקא כשמשלם לה מעות, אבל אם לא משלם לה את מעותיהם הרי הם נשארים ברשותה כי גופם משועבד לה, ולכן לא חשיב כאילו מכרה אותם לבעלה בנשואיה - ולא יצאו לחירות לצד זה.

⁷ ומיד יוצאת ביובל, ומפסיד הלוקח.

⁸ ומפסיד הלוקח מעותיו כיון שצריך הוא - האדון השני - להוציאו לחירות.